

Súd:	Najvyšší súd SR
Spisová značka:	3Oboer/149/2015
Identifikačné číslo spisu:	8704118100
Dátum vydania rozhodnutia:	23.05.2016
Meno a priezvisko:	JUDr. Katarína Pramuková
Funkcia:	sudca
ECLI:	ECLI:SK:NSSR:2016:8704118100.1

UZNESENIE

Najvyšší súd Slovenskej republiky v exekučnej veci oprávneného: POHOTOVOSTĚ, s. r. o., so sídlom Pribinova 25, 811 09 Bratislava, IČO: 35 807 598, právne zastúpeného advokátskou kanceláriou Fridrich Paľko, s. r. o., so sídlom Grösslingova 4, 811 09 Bratislava, IČO: 36 864 421, proti povinnému: F. Z., nar. XX. T. XXXX, bytom H., o vymoženie 1 344,35 eur s príslušenstvom, vedenej na Okresnom súde Poprad pod sp. zn. 16Er/186/2004, o odvolaní oprávneného, o dovolaniach oprávneného a súdneho exekútora JUDr. Ing. Karola Mihála proti uzneseniu Krajského súdu v Prešove zo dňa 27. marca 2014 č. k. 5CoE/14/2014-50 a o návrhu oprávneného na prerušenie dovolacieho konania, takto

rozhodol:

- I. Odvolacie konanie z a s t a v u j e .
- II. Návrh oprávneného na prerušenie dovolacieho konania z a m i e t a .
- III. Dovolanie oprávneného o d m i e t a .
- IV. Dovolanie súdneho exekútora o d m i e t a .
- V. Povinnému n e p r i z n á v a náhradu trov odvolacieho a dovolacieho konania.

Odôvodnenie

Okresný súd Poprad (ďalej len „súd prvého stupňa“) poveril súdneho exekútora, aby vykonal exekúciu na základe notárskej zápisnice spísanej dňa 03. 04. 2004 notárom JUDr. M. G. pod sp. zn. N XXX/XXXX, NZ XXXXX/XXXX.

Súd prvého stupňa uznesením zo dňa 06. 03. 2013 č. k. 16Er/186/2004-20 exekúciu zastavil podľa § 57 ods. 1 písm. a/ zákona č. 233/1995 Z. z. o súdnych exekútoroch a exekučnej činnosti (Exekučný poriadok) a o zmene a doplnení ďalších zákonov (ďalej len „Exekučný poriadok“) a oprávnenému uložil povinnosť nahradiť súdnemu exekútorovi trovy exekúcie vo výške 167,30 eur.

Výrok o zastavení exekúcie odôvodnil tým, že notárska zápisnica, na podklade ktorej sa vedie exekúcia, nie je spôsobilým exekučným titulom. Za povinnú osobu uznal záväzok advokát, ktorého záujmy sú v rozpore so záujmami povinného. Osobu advokáta Mgr. Tomáša Kušnira predformuloval v štandardnej formulárovej zmluve oprávnený. Zmluvná voľnosť povinného bola takýmto postupom obmedzená a povinný nemal možnosť voľby iného splnomocnenca a nešlo o výber z jeho strany. Spôsob, akým došlo

k udeleniu plnomocenstva indikuje záver, že advokát mal hájiť predovšetkým záujmy oprávneného, preto súd prvého stupňa dospel k záveru, že notárska zápisnica je nevykonateľná, pretože bola spísaná na podklade neplatnej a neúčinnnej plnej moci.

Výrok o trovách exekúcie odôvodnil súd tým, že súdnemu exekútorovi vynikol nárok na náhradu trov exekúcie v celkovej výške 119,50 eur. K ďalším uplatneným trovám exekúcie uviedol súd prvého stupňa, že mu nepriznal časovú odmenu za spracovanie upovedomenia o začatí exekúcie z dôvodu, že pokiaľ vyhláška pripúšťa dva spôsoby odmeňovania exekútora, tak časový, ako aj paušálny, môžu sa tieto dva spôsoby uplatňovať popri sebe len vtedy, pokiaľ v paušálnej odmene za úkon nie je premietnuté aj časové hľadisko, k čomu je možné dôjsť gramatickým výkladom ustanovenia § 15 ods. 1 vyhlášky č. 288/1995 Z. z. o odmenách a náhradách súdnych exekútorov (ďalej len „vyhláška“). Pojem doručenie upovedomenia o začatí exekúcie zahŕňa všetky činnosti exekútora smerujúce k doručeniu upovedomenia o začatí exekúcie, čiže aj spracovanie, spísanie, vydanie, rozposlanie a zaevidovanie upovedomenia o začatí exekúcie. Preto súd nepriznal časovú odmenu za úkon spracovanie upovedomenia o začatí exekúcie, nakoľko za tento úkon bola priznaná paušálna odmena. Súd prvého stupňa rovnako nepriznal súdnemu exekútorovi odmenu za zriadenie exekučného záložného práva vo výške 66,38 eur s odôvodnením, že v zmysle § 14 vyhlášky, ak je súdny exekútor vylúčený z vykonávania exekúcie, alebo ak exekúciu súd zastaví, odmena súdneho exekútora sa určuje: a) podľa počtu hodín účelne vynaložených na exekúciu, b) paušálnou sumou za jednotlivé úkony exekučnej činnosti. Ustanovenie § 14 vyhlášky nepripúšťa pri zastavení exekúcie priznať súdnemu exekútorovi inú náhradu než paušálnu a časovú.

Na odvolanie oprávneného a súdneho exekútora Krajský súd v Prešove uznesením z 27. 03. 2014 č. k. 5CoE/14/2014-50 napadnuté uznesenie súdu prvého stupňa potvrdil (§ 219 ods. 1 O. s. p.). Návrh na prerušenie konania zamietol.

Odvolací súd dospel k záveru, že súd prvého stupňa v danej veci správne posúdil otázku platnosti právneho vzťahu zastúpenia na základe splnomocnenia daného Mgr. Tomášovi Kušnírovi v zmluve o úvere. Splnomocnenie advokáta nebolo individuálne dohodnuté a nevyjadruje skutočnú vôľu dlžníka. Notárska zápisnica, ktorú oprávnený predložil ako exekučný titul, nie je listinou o právnom úkone o uznaní dlhu povinného, a to pre neplatné splnomocnenie účastníka na strane povinnej osoby. Pri zastupovaní povinného došlo k zjavnému porušeniu zákona, pretože za povinného uznala záväzok osoba, ktorej záujmy sú v rozpore so záujmami zastúpeného. Aspekt zjavnosti vyplýva už len zo samotnej skutočnosti, že oprávnený predformuloval Mgr. Tomáša Kušníra vo formulárovej zmluve a teda nešlo o výber zástupcu zo strany povinného.

K potvrdeniu výroku o trovách exekúcie odvolací súd uviedol, že odmena za zriadenie exekučného záložného práva na nehnuteľnosti je 1 000,- Sk za každú takto zexekvovanú nehnuteľnosť (§ 6 vyhlášky v znení účinnom ku dňu začatia exekúcie). K odvolacej námietke súdneho exekútora, že súd prvého stupňa nepriznanie odmeny za zriadenie exekučných záložných práv na nehnuteľnosti povinného odôvodnil neprimeranosťou a nevhodnosťou vedenia exekúcie, odvolací súd skonštatoval, že takýto záver z napadnutého uznesenia nevyplýva. Súd prvého stupňa nepriznanie odmeny za zriadenie exekučných záložných práv odôvodnil ustanovením § 14 vyhlášky. Uvedený postup súdu prvého stupňa považoval za správny a zároveň uviedol, že zo znenia § 6 vyhlášky jednoznačne vyplýva, že súdnemu exekútorovi patrí síce odmena za zriadenie exekučného záložného práva, ale len za každú takto zexekvovanú nehnuteľnosť, a teda nie za každú nehnuteľnosť, na ktorej súdny exekútor zriadi exekučné záložné právo. Z predmetnej veci nepochybne vyplýva, že k zexekvovaniu nehnuteľnosti v danom prípade nedošlo, nakoľko exekúcia v tejto veci bola zastavená a pohľadávka oprávneného nebola v priebehu exekúcie povinným uspokojená nijakým spôsobom, a to ani predajom nehnuteľností.

Návrh oprávneného na prerušenie odvolacieho konania odvolací súd zamietol s odôvodnením, že v danom prípade nevznikla potreba obrátiť sa s predbežnou otázkou výkladu únievého práva na Súdny dvor EÚ.

Proti tomuto uzneseniu odvolacieho súdu, proti výroku, ktorým odvolací súd potvrdil uznesenie súdu prvého stupňa o zastavení exekúcie, podal dovolanie oprávnený, ktorý žiadal, aby dovolací súd uznesenie odvolacieho súdu zrušil a vec mu vrátil na ďalšie konanie. Prípustnosť dovolania odôvodnil ustanovením § 237 písm. a/, b/, d/, e/ a f/ O. s. p., t. j., že rozhodlo vo veci, ktorá nepatrí do právomoci súdov, že ten kto v konaní vystupoval ako účastník, nemal spôsobilosť byť účastníkom konania, že v tej istej veci sa už prv právoplatne rozhodlo alebo v tej istej veci sa už prv začalo konanie, nepodal sa návrh na začatie konania, hoci podľa zákona bol potrebný, účastníkovi konania sa postupom súdu odňala možnosť konať pred súdom a ako dovolací dôvod uvádzal, že v konaní došlo k vadám uvedeným v § 237, konanie je postihnuté inou vadou, ktorá mala za následok nesprávne rozhodnutie vo veci a rozhodnutie spočíva na nesprávnom právnom posúdení veci (§ 241 ods. 2 písm. a/ až c/ O. s. p.).

Podľa jeho názoru exekučný súd nie je oprávnený skúmať materiálnu správnosť exekučného titulu - notárskej zápisnice. Vedľajší účastník podľa názoru dovolateľa nemal spôsobilosť byť účastníkom konania. Vo veci je daná prekážka právoplatne rozhodnutej veci - o materiálnych a formálnych podmienkach vykonateľnosti exekučného titulu sa rozhodovalo v čase, keď už o nich bolo právoplatne rozhodnuté vydaním poverenia na vykonanie exekúcie. Odňatie možnosti pred súdom konať vyvodzoval zo skutočnosti, že súdy nevyzvali a ani inak nekomunikovali s oprávneným o jeho právnych a skutkových návrhoch, a že svoje rozhodnutie nedostatočne odôvodnili. Odňatie možnosti konať pred súdom videl aj v tom, že súdy oboch stupňov nevytýčili vo veci pojednávanie, aj keď tak v zmysle § 57 ods. 5 Exekučného poriadku boli povinné urobiť a že exekučný súd neumožnil oprávnenému viesť kontradiktórne súdne konanie.

Oprávnený podal proti uzneseniu odvolacieho súdu vo výroku o zamietnutí návrhu na prerušenie konania odvolanie, ktorým žiadal uvedené rozhodnutie zrušiť a vec vrátiť tomuto súdu na ďalšie konanie.

Proti uzneseniu odvolacieho súdu v časti výroku o náhrade trov exekúcie podal dovolanie súdny exekútor, ktorý žiadal, aby dovolací súd uznesenie odvolacieho súdu zrušil a vec mu vrátil na ďalšie konanie so záväzným právnym názorom, že exekútor má nárok na odmenu vo výške 33,19 eur za zriadenie exekučného záložného práva za každú zexekvovanú nehnuteľnosť a to aj vtedy, keď zexekvované nehnuteľnosti exekučným záložným právom nepredal. Prípustnosť dovolania odôvodnil ustanovením § 237 písm. f/ O. s. p., t. j., že účastníkovi konania sa postupom súdu odňala možnosť konať pred súdom.

Podľa súdneho exekútora odvolací súd odôvodnil svoje rozhodnutie nerelevantne a arbitrárne tak, že údajne z gramatického výkladu ustanovenia § 6 vyhlášky má exekútor nárok na paušálnu náhradu vo výške 33,19 eur za každú zexekvovanú nehnuteľnosť len v prípade, ak dôjde k vymoženiu čo aj len v časti vymáhanej pohľadávky predajom tejto nehnuteľnosti. Podľa názoru odvolacieho súdu len zriadenie exekučného záložného práva ako zabezpečovacieho inštitútu nie je údajne predpokladom uplatnenia tejto odmeny, ale nárok na túto odmenu vzniká až vtedy, ak dôjde k realizovaniu exekúcie predajom nehnuteľnosti. Odvolací súd nesprávne a arbitrárne odôvodnil nepriznanie odmeny za zriadenie exekučného záložného práva na nehnuteľnostiach vo vlastníctve povinného aj tým, že údajne exekútor má nárok v súvislosti so zriadením exekučného záložného práva nárok len na náhradu hotových výdavkov, ktoré mu vznikli v súvislosti so zriadením exekučného záložného práva za tento úkon. Ide o nesprávny a arbitrárny postup odvolacieho súdu, ktorý nemá žiadnu oporu v Exekučnom poriadku a je výslovne v rozpore so znením vyhlášky, čím závažným spôsobom zasahuje do práva súdneho exekútora vlastníť majetok.

Odvolací súd podľa dovolateľa nepostupoval v súlade s právnou úpravou, keď nepriznal exekútorovi odmenu za zriadenie exekučného záložného práva na nehnuteľnostiach zapísaných v katastri nehnuteľností, pretože exekútor má nárok na odmenu za zriadenie exekučného záložného práva popri odmene vypočítanej tak podľa ustanovenia § 4 ods. 1 v spojení s 5 ods. 1 a 2 vyhlášky, ako aj popri odmene vypočítanej podľa ustanovení § 14 až § 16 vyhlášky. Priznávanie odmeny exekútorovi za zriadenie exekučného záložného práva na nehnuteľnosti súdmi je bezproblémové vždy, ak je preukázané, že exekútor zriadil exekučné záložné právo na nehnuteľnosti riadne, správne a v súlade s právnou úpravou vydaním exekučného príkazu, ktorým sa exekučné záložné právo na nehnuteľnosti zriaďuje a

následne zapisuje ku dňu doručenia v katastri nehnuteľnosti alebo v osobitnej listine preukazujúcej vlastníctvo povinného. Zriadenie exekučného záložného práva nie je spôsobom vykonávania exekúcie, ale ide o zabezpečovací úkon upravený samostatne, ktorým sa iba zabezpečuje oprávnenému možnosť uspokojenia pohľadávky do budúcnosti, ak bude nehnuteľnosť povinného zaťažená exekučným záložným právom, vykonávaná niektorým zo spôsobov vykonania exekúcie. Nárok na odmenu za zriadenie exekučného záložného práva vzniká vždy, ak bolo exekútorom zriadené, teda zapísané v katastri nehnuteľností. Zriadenie exekučného záložného práva na nehnuteľnosti je povinnosťou súdneho exekútora, ak to oprávnený navrhne. Po splnení povinnosti, ak exekútor zriadi exekučné záložné právo, mu automaticky z právnej úpravy vyplýva právny nárok na odmenu za zriadenie exekučného záložného práva vo výške 33,19 eur za každé zriadenie exekučného záložného práva na každej nehnuteľnosti.

Najvyšší súd Slovenskej republiky (ďalej len „najvyšší súd“) najskôr skúmal, či sú dané procesné predpoklady, za splnenia ktorých môže konať o odvolaní oprávneného.

Oprávnený v procesnom postavení, v ktorom sa nachádza v preskúmvanej veci, bol už účastníkom konania vo viacerých iných, skutkovo a právne obdobných konaniach pred najvyšším súdom, v ktorých - tak, ako aj v tomto prípade - podal odvolanie proti rozhodnutiu krajského súdu; najvyšší súd konanie o jeho odvolaniach v týchto veciach zastavil (viď napríklad rozhodnutia najvyššieho súdu z 29. apríla 2013 sp. zn. 3OboE/1/2013, ako aj z 18. júna 2013 sp. zn. 3OboE/25/2013) s tým, že: a) odvolaním možno napadnúť len rozhodnutie súdu prvého stupňa, b) rozhodnutie krajského súdu, ktorým bol v odvolacom konaní zamietnutý návrh na prerušenie konania a ktorým bolo potvrdené odvolaním napadnuté rozhodnutie, nie je rozhodnutím krajského súdu ako súdu prvého stupňa (ale je rozhodnutím odvolacieho súdu), c) najvyšší súd na rozhodnutie o odvolaní smerujúcom proti rozhodnutiu odvolacieho súdu nie je funkčne príslušný (§ 9 ods. 1 a 2 O. s. p. a § 10 ods. 1 a 2 O. s. p.). Najvyšší súd na uvedené rozhodnutia v podrobnostiach poukazuje s tým, že aj v preskúmvanej veci sa stotožňuje s právnymi závermi v nich vyjadrenými.

Vzhľadom na to, že funkčná príslušnosť najvyššieho súdu na prejednanie odvolania oprávneného nie je daná, najvyšší súd konanie o odvolaní zastavil (§ 103 a § 104 ods. 1 O. s. p.).

Najvyšší súd ako súd dovolací (§ 10a ods. 1 O. s. p.), po zistení, že dovolanie podali včas oprávnený zastúpený advokátom a súdny exekútor s vysokoškolským právnickým vzdelaním (§ 241 ods. 1 veta druhá O. s. p.), bez nariadenia dovolacieho pojednávania (§ 243a ods. 3 O. s. p.) najprv skúmal, či je dôvodný návrh oprávneného na prerušenie dovolacieho konania podľa § 109 ods. 1 písm. c/ O. s. p.

K podobnému návrhu oprávneného na prerušenie dovolacieho konania sa už najvyšší súd vyjadril vo viacerých iných, skutkovo a právne obdobných právnych veciach, v ktorých ten istý oprávnený vystupoval v procesnom postavení dovolateľa. Ako príklad uvádza najvyšší súd rozhodnutia zo dňa 29. 04. 2014 sp. zn. 3Oboer/75/2013, z 19. 06. 2014 sp. zn. 3Oboer/179/2013, z 29. 07. 2014 sp. zn. 3Oboer/147/2013, z 29. 07. 2014 sp. zn. 3Oboer/139/2013 a zo 17. 06. 2014 sp. zn. 3Oboer/165/2013, na ktoré v podrobnostiach poukazuje s tým, že s právnymi závermi v nich vyjadrenými sa stotožňuje aj v preskúmvanej veci, pre účely ktorej opakuje, že Súdny dvor Európskej únie má právomoc vydať rozhodnutie o prejudiciálnych otázkach, ktoré sa týkajú: a) výkladu zmlúv; b) platnosti a výkladu aktov inštitúcií, orgánov alebo úradov alebo agentúr Európskej únie. Pokiaľ ale procesný postup súdov vo veci, v ktorej sa navrhuje prerušenie konania podľa § 109 ods. 1 písm. c/ O. s. p., má podklad v aplikácii vnútroštátneho práva, nie je žiadny dôvod pre prerušenie konania. Z určujúceho hľadiska teda išlo zo strany súdov nižších stupňov o aplikáciu a interpretáciu vnútroštátnych právnych predpisov (Občianskeho zákonníka a Exekučného poriadku). Dovolací súd vzhľadom na to nedôvodný návrh na prerušenie konania zamietol.

V ďalšom dovolací súd bez nariadenia dovolacieho pojednávania (§ 243a ods. 3 O. s. p.) skúmal, či oprávneným podané dovolanie smeruje proti rozhodnutiu, proti ktorému ho zákon pripúšťa.

Dovoláním možno napadnúť právoplatné rozhodnutia odvolacieho súdu, pokiaľ to zákon pripúšťa. V

prejednávanej veci smeruje dovolanie proti uzneseniu odvolacieho súdu. Uznesenia odvolacieho súdu, proti ktorým je dovolanie prípustné, sú uvedené v § 239 ods. 1 a 2 O. s. p., dovolateľom napadnuté uznesenie ale nevykazuje znaky žiadneho z nich. Dovolanie oprávneného preto podľa § 239 ods. 1 a 2 O. s. p. prípustné nie je.

Oprávnený procesné vady konania v zmysle § 237 písm. b/, c/, e/ a g/ O. s. p. netvrdil a existencia týchto vád nevyšla v dovolacom konaní najavo. Prípustnosť jeho dovolania preto z týchto ustanovení nevyplýva.

K obsahovo rovnakým námietkam oprávneného, z ktorých vyvodzuje prípustnosť a opodstatnenosť jeho dovolania podaného v preskúmvanej veci, sa už najvyšší súd vyjadril vo viacerých iných, skutkovo a právne obdobných právnych veciach, v ktorých ten istý oprávnený vystupoval v procesnom postavení dovolateľa. Ako príklad uvádza najvyšší súd rozhodnutia z 29. 04. 2014 sp. zn. 3Oboer/75/2013, z 19. 06. 2014 sp. zn. 3Oboer/179/2013, z 29. 07. 2014 sp. zn. 3Oboer/147/2013, z 29. 07. 2014 sp. zn. 3Oboer/139/2013 a zo 17. 06. 2014 sp. zn. 3Oboer/165/2013 a konštatuje, že právne závery, ku ktorým dospel v týchto rozhodnutiach, sú plne opodstatnené aj v preskúmvanej veci.

V rozhodnutiach uvedených v predchádzajúcom odseku najvyšší súd konštatoval, že:

1. prípustnosť dovolania z dôvodu nedostatku právomoci súdu (§ 237 písm. a/ O. s. p.) je daná, iba ak súd rozhodol vo veci, o ktorej nemal rozhodnúť; rozhodovanie súdov v exekučných veciach ale vyplýva priamo zo zákona (viď napríklad § 29, § 38 ods. 3 a § 44 ods. 1 Exekučného poriadku),
2. vydanie poverenia na vykonanie exekúcie nie je rozhodnutím o veci samej a preto nezakladá prekážku právoplatne rozhodnutej veci v zmysle v § 237 písm. d/ O. s. p. (viď aj rozhodnutie najvyššieho súdu z 01. 02. 2012 sp. zn. 5Cdo/205/2011 a tiež Ústavného súdu Slovenskej republiky zo dňa 13. 06. 2012 sp. zn. III. ÚS 254/2012),
3. ustanovenie § 237 písm. e/ O. s. p. dopadá iba na prípady, kedy súd prejednal a meritórne rozhodol vec, hoci nebola splnená jedna z procesných podmienok konania - nebol podaný (žiadny) návrh na začatie konania vo veci, ktorá nemôže začať bez návrhu; v danom prípade ale bol podaný návrh na vykonanie exekúcie,
4. exekúciu možno vykonať aj na podklade notárskej zápisnice, ktorá má náležitosti uvedené v § 41 ods. 2 písm. c/ Exekučného poriadku; ak tieto náležitosti nemá, nejde o vykonateľný exekučný titul. Ak je za exekučný titul označená notárska zápisnica, je exekučný súd povinný skúmať, či na jej podklade možno vykonať exekúciu (porovnaj obdobne R 58/1997). Pokiaľ notárska zápisnica nie je vykonateľný exekučný titul, je exekúcia neprípustná, čo je dôvod na zastavenie exekučného konania (I. ÚS 151/2011 a I. ÚS 155/2011). Najdôležitejšou náležitosťou notárskej zápisnice ako exekučného titulu je súhlas povinnej osoby s vykonateľnosťou notárskej zápisnice. Ak niekto ako zástupca vysloví za povinnú osobu takýto súhlas napriek tomu, že nie je oprávnený za ňu konať, nejde o súhlas povinnej osoby. Zastupovať iného nemôže ten, záujmy ktorého sú v rozpore so záujmami zastúpeného (§ 22 ods. 2 Občianskeho zákonníka) - o taký prípad ide tiež vtedy, keď určitý nebankový subjekt má vopred vytypovaného „zástupcu“ druhej zmluvnej strany, následné úkony ktorého sledujú nie záujmy ním zastupovanej zmluvnej strany, ale záujmy nebankového subjektu. Dohoda o zastúpení je v tomto prípade neplatná (§ 39 Občianskeho zákonníka), preto je absolútne neplatný aj Mgr. Tomášom Kušnírom udelený „súhlas“ s vykonateľnosťou notárskej zápisnice, v dôsledku čoho chýba podstatná náležitosť jej materiálnej vykonateľnosti (§ 41 ods. 2 písm. c/ Exekučného poriadku),
5. ak sa exekúcia navrhuje na podklade notárskej zápisnice, ktorá nemá náležitosti vykonateľného exekučného titulu (§ 41 ods. 2 písm. c/ Exekučného poriadku), ide o dôvod so zreteľom, na ktorý treba žiadosť súdneho exekútora o udelenie poverenia na vykonanie exekúcie zamietnuť (prípadne, ak táto okolnosť vyjde najavo až po poverení súdneho exekútora, exekučné konanie zastaviť),
6. nejde o vadu konania v zmysle § 237 písm. f/ O. s. p., ak súd pri skúmaní, či je exekučný titul vykonateľný (§ 44 ods. 2 Exekučného poriadku), vychádza z tvrdení oprávneného v návrhu na vykonanie exekúcie a z exekučného titulu a nevykonáva dokazovanie (ako procesnú činnosť súdu osobitne upravenú v ustanoveniach § 122 až § 124 O. s. p.), lebo je postačujúce, ak sú rozhodujúce skutočnosti dostatočne osvedčené okolnosťami vyplývajúcimi zo spisu,
7. nejde o vadu konania v zmysle § 237 písm. f/ O. s. p., ak súd oboznamovanie s obsahom listín, ktoré

je zamerané na posúdenie, či k návrhu na vykonanie pripojený exekučný titul je formálne aj materiálne vykonateľný, nevykonan na pojednávaní a za prítomnosti oprávneného a povinného; obdobne - teda aj bez nariadenia pojednávania, vykonania dokazovania a osobnej účasti oprávneného - môže exekučný súd dospieť k tomuto záveru aj pri riešení identickej otázky (vykonateľnosti exekučného titulu) v neskorších štádiách exekučného konania,

8. ak exekučný súd pri preskúmaní exekučného titulu vychádza z iných dôkazov než tých, ktoré sú výslovne uvedené v § 44 ods. 2 Exekučného poriadku (exekučný titul, návrh na vykonanie exekúcie a žiadosť o vydanie poverenia) a na tomto základe posúdi exekučný titul v neprospech oprávneného, je povinný dať mu možnosť vyjadriť sa k podkladom svojho preskúmania. Pre udržateľnosť napadnutého postupu a uznesení však postačuje, aby bola zásada kontradiktórnosti dodržaná v konaní ako celku, (pozri aj stanovisko Ústavného súdu Slovenskej republiky sp. zn. PLz. ÚS 1/2014 prijaté na neverejnom zasadnutí pléna dňa 7. mája 2014).

Tieto právne závery (viď bod 1. až 8.) zastáva najvyšší súd aj v preskúmvanej veci. Osobitne k námietke oprávneného, že súdy oboch stupňov nevytýčili vo veci ústne pojednávanie, aj keď podľa zákona tak boli povinné urobiť, najvyšší súd konštatuje, že tak ako správne poznamenal oprávnený, zákonom č. 230/2012 Z. z. účinným od 09. 08. 2012 (zákon bol účinný do 31. 12. 2012) bol novelizovaný Exekučný poriadok, ktorý ustanovenie § 57 Exekučného poriadku doplnil o ods. 5, v zmysle ktorého súd nariadi pojednávanie, ak rozhoduje podľa § 57 ods. 1 písm. g/ a k/. Oprávnený namietal, že pokiaľ súd prvého stupňa v danom prípade vyhlásil exekúciu za neprípustnú a následne ju zastavil, mal postupovať podľa uvedeného ustanovenia. Tvrdenie oprávneného však je mylné. Súd prvého stupňa exekúciu zastavil podľa § 57 ods. 1 písm. a/ Exekučného poriadku a nie podľa § 57 ods. 1 písm. g/ Exekučného poriadku, ako uvádza oprávnený. Odvolací súd v danom prípade postupoval v súlade s ustanovením § 214 ods. 2 O. s. p., ak o odvolaní oprávneného rozhodol bez nariadenia pojednávania. V danej veci nebolo potrebné zopakovať alebo doplniť dokazovanie v zmysle § 214 ods. 1 O. s. p. a rovnako nebol splnený ani jeden z ostatných dôvodov v zmysle písm. b/ až d/ uvedeného ustanovenia, pre ktoré predseda senátu odvolacieho súdu musí vždy nariadiť pojednávanie; nariadenie pojednávania bolo na úvahe odvolacieho súdu.

Oprávnený namietal aj skutočnosť, že v konaní vystupoval účastník, ktorý nemal spôsobilosť byť účastníkom konania (§ 237 písm. b/ O. s. p.) a to konkrétne vedľajší účastník, ktorým malo byť občianske združenie na ochranu práv spotrebiteľov, keďže v exekučnom konaní je vedľajšie účastníctvo vylúčené. Uvedená námietka oprávneného je neopodstatnená nakoľko v predmetnom konaní vedľajší účastník nevystupoval.

Oprávneným namietaná neúplnosť alebo nesprávnosť skutkových zistení súdov, nepreskúmateľnosť ich rozhodnutí (R 111/1998 a tiež III. ÚS 551/2012) a nesprávnosť právneho posúdenia, na ktorých tieto rozhodnutia spočívajú (R 54/2012), nie sú vady konania v zmysle § 237 O. s. p. a prípustnosť dovolania nezakladajú.

Vzhľadom na to, že v dovolacom konaní sa nepotvrdila existencia procesných väd konania tvrdených oprávneným, nevyšli najavo ani iné vady uvedené v § 237 O. s. p. a prípustnosť podaného dovolania nevyplýva z § 239 O. s. p., najvyšší súd odmietol dovolanie oprávneného ako procesne neprípustné podľa § 243b ods. 5 O. s. p. v spojení s § 218 ods. 1 písm. c/ O. s. p.

K dovolaniu súdneho exekútora najvyšší súd uvádza, že prejednávanej veci smeruje dovolanie proti uzneseniu odvolacieho súdu. Uznesenia odvolacieho súdu, proti ktorým je dovolanie prípustné, sú uvedené v § 239 ods. 1 a 2 O. s. p., dovolateľom napadnuté uznesenie ale nevykazuje znaky žiadneho z nich. Dovolanie oprávneného preto podľa § 239 ods. 1 a 2 O. s. p. prípustné nie je.

Prípustnosť dovolania súdneho exekútora v danej veci prichádza v úvahu len ak v konaní, v ktorom bolo vydané napadnuté uznesenie, došlo k procesnej vade uvedenej v § 237 O. s. p. Toto ustanovenie pripúšťa dovolanie proti každému rozhodnutiu odvolacieho súdu vtedy, ak: a) sa rozhodlo vo veci, ktorá nepatrí do právomoci súdov, b) ten, kto v konaní vystupoval ako účastník, nemal spôsobilosť byť

účastníkom konania, c) účastník konania nemal procesnú spôsobilosť a nebol riadne zastúpený, d) v tej istej veci sa už prv právoplatne rozhodlo alebo v tej istej veci sa už prv začalo konanie, e) nepodal sa návrh na začatie konania, hoci podľa zákona bol potrebný, f) účastníkovi konania sa postupom súdu odňala možnosť konať pred súdom, g) rozhodoval vylúčený sudca alebo bol súd nesprávne obsadený, ibaže namiesto samosudcu rozhodoval senát. Z hľadiska prípustnosti dovolania podľa uvedeného ustanovenia nie je predmet konania významný; ak v konaní došlo k niektorej z vád vymenovaných v § 237 O. s. p., možno ním napadnúť aj rozhodnutia, proti ktorým je inak dovolanie neprípustné (viď napríklad R 117/1999, R 34/1995 a tiež rozhodnutia najvyššieho súdu uverejnené v časopise Zo súdnej praxe pod č. 38/1998 a č. 23/1998). Osobitne ale treba zdôrazniť, že pre záver o prípustnosti dovolania v zmysle § 237 O. s. p. nie je významný subjektívny názor účastníka konania tvrdiaceho, že došlo k vade vymenovanej v tomto ustanovení; rozhodujúcim je výlučne zistenie (záver) dovolacieho súdu, že k tejto procesnej vade skutočne došlo.

Súdny exekútor procesné vady konania v zmysle § 237 písm. a/, b/, c/, d/, e/ a g/ O. s. p. netvrdil a existencia týchto vád nevyšla v dovolacom konaní najavo. Prípustnosť jeho dovolania preto z týchto ustanovení nevyplýva.

S prihliadnutím na obsah dovolania a v ňom vytýkané nesprávnosti, ktorých sa mal dopustiť odvolací súd, sa dovolací súd osobitne zaoberal otázkou, či sa mu postupom súdu odňala možnosť konať pred súdom (§ 237 písm. f/ O. s. p.).

Súdny exekútor považoval za odňatie možnosti konať pred súdom arbitrárnosť napadnutého rozhodnutia v časti, v ktorej mu nebola priznaná odmena za zriadenie exekučného záložného práva.

Právo na spravodlivý proces je naplnené tým, že všeobecné súdy zistia skutkový stav a po výklade a použití relevantných právnych noriem rozhodnú tak, že ich skutkové a právne závery nie sú svojvoľné, neudržateľné alebo že boli prijaté v zrejmom omyle konajúcich súdov, ktorý by poprel zmysel a podstatu práva na spravodlivý proces (arbitrárnosť). Všeobecný súd musí súčasne vychádzať z toho, že práve súdy majú poskytovať v občianskom súdnom konaní materiálnu ochranu zákonnosti tak, aby bola zabezpečená spravodlivá ochrana práv a oprávnených záujmov účastníkov (§ 1 O. s. p.; obdobne napr. IV. ÚS 1/02, II. ÚS 174/04, III. ÚS 117/07, III. ÚS 332/09).

O arbitrárnosť súdneho rozhodnutia ide spravidla vtedy, ak zo strany súdu došlo k takej interpretácii a aplikácii právnej normy, ktorá zásadne popiera účel a význam aplikovanej právnej normy, alebo ak dôvody, na ktorých je založené súdne rozhodnutie, absentujú, sú zjavne protirečivé alebo popierajú pravidlá formálnej a právnej logiky, prípadne ak sú tieto dôvody zjavne jednostranné a v extrémnom rozpore s princípmi spravodlivosti (III. ÚS 305/08, IV. ÚS 150/03, I. ÚS 301/06).

Dovolací súd sa nestotožňuje s tvrdením súdneho exekútora, že by napadnuté rozhodnutie odvolacieho súdu bolo arbitrárne. Pri posudzovaní napadnutého rozhodnutia platí, že odôvodnenia rozhodnutí prvostupňového a odvolacieho súdu nemožno posudzovať izolovane, pretože prvostupňové a odvolacie konanie z hľadiska predmetu konania tvoria jeden celok (II. ÚS 78/05, II. ÚS 262/09). S oprávnenosťou nároku súdneho exekútora na odmenu za zriadenie exekučného záložného práva sa v odôvodnení svojho rozhodnutia dostatočným spôsobom a logicky vysporiadal už súd prvého stupňa, pričom odvolací súd vo svojom rozhodnutí uviedol, že tento postup je správny.

Najvyšší súd v tejto súvislosti uvádza, že z ustanovenia § 4 ods. 1 vyhlášky vyplýva, že základom pre určenie odmeny súdneho exekútora pri exekúcii na peňažné plnenie je zásadne výška vymáhanej pohľadávky. To však neplatí v prípadoch, v ktorých § 6 a § 14 až § 16 vyhlášky určuje inak. Sú dané dva spôsoby určovania sumy odmeny súdneho exekútora za výkon exekučnej činnosti pri vymáhaní peňažných pohľadávok, ktoré zakotvuje Vyhláška (III. ÚS 52/09). V prvom rade je to určenie sumy odmeny percentom z vymoženej pohľadávky (§ 4 a § 16 ods. 2 vyhlášky). Tento spôsob určovania sumy odmeny súdneho exekútora je prejavom zohľadnenia náročnosti úkonov exekučnej činnosti, ale predovšetkým ocenenia odbornej kvalifikovanosti a s tým súvisiacej zodpovednosti súdneho exekútora

za právne bezchybný procesný postup pri vymáhaní pohľadávky konkretizovanej určitou sumou. Je zrejmé, že požiadavky na odbornosť konajúceho exekútora v zásade rastú s výškou vymoženej pohľadávky. S tým sa spája i miera jeho zodpovednosti za bezchybný priebeh exekúcie. Preto je odôvodnenou konštrukcia, podľa ktorej sa suma odmeny súdneho exekútora určuje priamoúmerne sume vymoženej pohľadávky. Druhým spôsobom určovania sumy odmeny súdneho exekútora je jej určovanie paušálnou sumou za bližšie konkretizované úkony exekučnej činnosti. Tento spôsob určovania sumy odmeny má svoje opodstatnenie v skutočnosti, že nie všetky úkony exekučnej činnosti možno ohodnotiť konkrétnou sumou v priamej závislosti od výšky vymoženej pohľadávky (§ 6 vyhlášky). Je však aj výrazom toho, že nie každé exekučné konanie končí vymožením judikovanej pohľadávky (§ 14 vyhlášky). Aj v takom prípade však a priori nemožno spochybňovať kvalitu a odbornosť vo veci konajúceho súdneho exekútora, v dôsledku čoho mu patrí odmena za vykonané úkony, i keď konečný cieľ exekúcie z dôvodov v ňom nespočívajúcich nebol dosiahnutý.

Na základe uvedeného je zrejmé, že Vyhláška upravuje dva samostatné spôsoby určovania odmeny súdneho exekútora, a to v závislosti od spôsobu jeho vylúčenia z vykonávania exekúcie. Môže sa jednať o zastavenie exekúcie z niektorého z dôvodov uvedených v § 57 ods. 1 Exekučného poriadku, prípadne môže dôjsť k jeho vylúčeniu na základe rozhodnutia o zmene súdneho exekútora. Odmena súdneho exekútora je súčasťou trov exekúcie v zmysle § 200 ods. 1 Exekučného poriadku. Výšku odmeny súdneho exekútora určuje vyhláška, ktorá, tak ako bolo vyššie uvedené, zo všeobecnej zásady platnej pre určenie odmeny súdneho exekútora za výkon exekučnej činnosti pri exekúcii na peňažné plnenie ustanovenej v § 4 ods. 1 tejto vyhlášky určuje výnimky. Jednou z nich je aj osobitná úprava určenia odmeny súdneho exekútora v prípade zastavenia exekúcie podľa § 57 Exekučného poriadku, ktorá je obsiahnutá v § 14 vyhlášky. Podľa tohto ustanovenia v prípade zastavenia exekúcie sa odmena súdneho exekútora za výkon exekučnej činnosti určuje paušálnou sumou za jednotlivé úkony exekučnej činnosti. Ak dôjde k zastaveniu exekúcie, neprichádza do úvahy možnosť určenia odmeny exekútora iným spôsobom, než je určený v § 14 ods. 1 vyhlášky a nemožno priznať odmenu v zmysle iných ustanovení vyhlášky, ako je napr. ustanovenie § 6 Vyhlášky, ktoré upravuje odmenu súdneho exekútora pri zriadení exekučného záložného práva.

Napadnuté rozhodnutie odvolacieho súdu nie je možné z tohto dôvodu považovať za arbitrárne. Z tohto dôvodu najvyšší súd dospel k záveru, že odvolací súd neodňal súdnemu exekútorovi možnosť konať pred súdom podľa § 237 ods. 1 písm. f/ O. s. p..

Vzhľadom na to, že v dovolacom konaní sa nepotvrdila existencia procesnej vady konania tvrdenej súdnym exekútorom, nevyšli najavo ani iné vady uvedené v § 237 O. s. p. a prípustnosť podaného dovolania nevyplyva z § 239 O. s. p., najvyšší súd odmietol dovolanie súdneho exekútora ako procesne neprípustné podľa § 243b ods. 5 O. s. p. v spojení s § 218 ods. 1 písm. c/ O. s. p.

V konaní o odvolaní oprávneného a dovolaniach oprávneného a súdneho exekútora vzniklo procesne úspešnému povinnému právo na náhradu trov konania proti oprávnenému a súdnemu exekútorovi, ktorí úspech v odvolacom, resp. v dovolacom konaní nemali (§ 243b ods. 5 O. s. p. v spojení s § 224 ods. 1 O. s. p. a § 142 ods. 1 O. s. p.). Najvyšší súd Slovenskej republiky nepriznal povinnému náhradu trov týchto konaní, lebo nepodal návrh na ich priznanie (§ 151 O. s. p.).

Toto rozhodnutie prijal senát Najvyššieho súdu Slovenskej republiky pomerom hlasov 3 : 0.

Poučenie:

Proti tomuto uzneseniu nie je prípustný opravný prostriedok.